

Utrinki

03 INTERVJU Z DIREKTORJEM
Francem Blaznekom

IZREKANJE POHVAL

Pa se splača odpreti in prebrati 47. številko naših Utrinkov! V njih boste poleg drugega izvedeli, kakšno je stališče našega direktorja o trenutnih razmerah v TET in v Zasavju, kakšna je naša organizacijska energija in kako je inovativnost sinonim za preživetje organizacije.

Inovativnost ne pozna meja, meje si, če si jih, postavimo le v naših glavah. Za povečanje inovativnosti se je treba obrniti k ljudem in jim ne le dopustiti, da razmišljajo drugače, pač pa jih k temu tudi vzpodbujati. Znanje in različni načini mišljenja so se in se bodo prenašali in obogatili tudi v medgeneracijskem sodelovanju sodelavcev. Zato je čas, da vzamete v roke pisalo in zabeležite predloge za uvedbo izboljšav v vseh delovnih procesih TET. Verjamem, da bo tudi spodbujanje inovativnosti izboljšalo našo organizacijsko energijo, ki po izsledkih raziskave ni optimalna.

Ugotovljeno je bilo, da je pripadnost zaposlenih v TET zelo velika in je nad slovenskim povprečjem. Večji del sodelavcev meni, da delajo z umirjenim tempom, da so motivirani za delo in se pri delu dobro počutijo.

Zaskrbljuje pa dejstvo, da sodelavci slabo poznajo cilje in usmeritve podjetja. Tudi na področju reševanja problemov smo šibki, ker se problemi ne rešujejo sproti. Več o tem lahko preberete v glasilu.

Vsekakor pa imamo v TET veliko priložnosti za izboljšanje naših komunikacij, spodbujanje učinkovitosti in seveda za izrekanje pohval za dobro opravljeno delo...

Naj nam ne greta težko iz jezika tisti dve čudežni besedici: **HVALA** in **PROSIM!**

Bojana PIRKOVIČ ZAJC

Utrinki so glasilo termoelektrarne Trbovlje, Ob železnici 27, 1420 Trbovlje, telefon (03)565-12-00, faks (03)565-12-32, e-mail: glasilo@tet.si, <http://www.tet.si>, ki ga izdaja uredniški odbor: glavna urednica Bojana Pirkovič Zajc, odgovorna urednica mag. Mojca Turnšek, tehnični urednik Matjaž Paušer, člana uredniškega odbora: Nataša Lipovšek, Vlado Štendler. Priprava in izvedba: Comprojekt d.o.o. Prispevkov in slikovnega gradiva ne vračamo. Naklada: 600 izvodov.

IZ VSEBINE

06

PESTRO DOGAJANJE V PROIZVODNJI

Kratkotrajne zaustavitve bloka 4, izvedene po nalogu sistemkega operaterja in planerja HSE, nam prinašajo nove okvare.

09

BO ZRAK V ZASAVJU BOLJŠI

Ukrepi za zmanjšanje koncentracije trdnih delcev PM10 v zraku.

11

IMAM IDEJO!

Ustvarjalnost pri zaposlenih, ki bistveno pripomore k uspešnosti podjetja.

12

ORGANIZACIJSKA ENERGIJA V TET

Rezultati raziskave Organizacijske energije v TET.

INTERVJU: FRANC BLAZNEK

Direktor Franc Blaznek minilo je tri četrtine leta, od kar ste direktor TET. Kljub temu, da čas teče, se odločitve o obstoju in razvoju TET še niso sprejele.

Drži. Vendar ne stojimo križem rok, saj smo pripravili nov razvojni načrt DIIP 2 (op. dokument identifikacije investicijskega projekta).

DIIP 1 je bil izdelan na predpostavki, da se prenova kotla 125 MW bloka, ki bi zagotovila konkurenčno in ekološko sprejemljivo proizvodnjo električne energije, izvede v letu 2013, ko se bo prenehalo izkopavati premog v RTH. Vendar DIIP ni bil potrjen verjetno tudi zaradi zahtevnosti obnove, časovno dolgotrajne zaustavitve obratovanja, visokih vlaganj v kratkem času, možnosti pravočasne pridobitve potrebnih soglasij in dovoljenj. DIIP je kot primarni energent predvideval uporabo uvoženega premoga.

V čem je DIIP 2 drugačen?

DIIP 2 je strokovno in ekonomsko utemeljen. Z načrtovano investicijo so izpolnjeni glavni ekonomski kriteriji gospodarnosti in donosnosti investicijskih vlaganj. Doba vračila investicijskih vlaganj je krajša od življenjske dobe projekta, neto sedanja vrednost je pozitivna, interna stopnja donosnosti je višja od povprečne cene virov financiranja, donosnost na kapital se skozi leta izboljšuje. Načrti so utemeljeni tudi z uporabo domačega energenta, premoga iz Rudnika Brnica, lignita iz Premogovnika Velenje ter lesne biomase. Predvsem je pomembno, da za proizvodnjo električne energije uporabljamo domače vire in s tem zagotavljamo energetska neodvisnost države.

Kdaj je načrtovana prenova bloka?

Predvidena je postopna prenova premogovnega bloka v obdobju od leta 2014 do leta 2016, z manjšimi investicijskimi vlaganji pa do leta 2025.

V treh letih, ko so predvidene daljše zaustavitve, bo v letu 2014 zaustavitev trajala pet mesecev, v letu 2015 štiri mesece in v letu 2016 pet mesecev. Po letu 2016 so predvidene letne zaustavitve v dolžini od 15 do 20 dni. V letu 2022 pa je predvidena daljša dvomesečna zaustavitev zaradi generalnega remonta turboagregata. Ob zaustavitvah bodo opravljena potrebna vzdrževalna dela tudi na kotlu in NRDP. In kar je še posebej pomembno je, da naši načrti sovpadajo z načrti za začetek izkopavanja premoga v rudniku Brnica. Z realizacijo teh načrtov bi zagotovili nadaljevanje proizvodnje za 20–25 let.

V času finančne krize je zagotovitev finančnih virov velik zalogaj.

Skupna vrednost investicije za prenovu bloka 125 MW je načrtovana v višini 66,2 mio evrov in je razdeljena na obdobje od leta 2013–2025, največ 78,8 % vrednosti investicije je načrtovanih v letih od 2014 do 2016

Seveda so finančni viri pomembni. Zato izdelujemo tudi investicijski program, ki bo predvidoma predložen HSE v odločanje julija letos. Verjamem, da bo program potrjen, saj za realizacijo investicije in obratovanje po prenovi ne potrebuje državnih pomoči. Investicija bo financirana iz lastniških virov in kreditov.

Kakšno lastno ceno bo mogoče doseči s prenovljenim kotlom?

Lastna cena proizvedene električne energije brez upoštevanja CO₂ kuponov se bo po prenovi iz 78,79 evrov v letošnjem letu znižala na 57,9 evrov v letu 2017.

Konkurenčne prednosti iščemo tudi s sistemom daljinskega ogrevanja v Hrastniku in Trbovljah, ki se oskrbujeta s toploto iz SPT (op. soprodukcija toplotne in električne energije) z visokim izkoristkom na zemeljski plin, in za poplačilo investicij prejmeta državno pomoč v obliki obratovalnih podpor. Potreba po daljinskem ogrevanju je velika. Od Evropske unije že prihajajo opozorila zaradi prevelike vsebnosti prašnih delcev v zraku. Na pristojnem ministrstvu je v pripravi dokument, ki naj bi to uredil tudi z zmanjšanjem individualnih kurišč. Pri pripravi aktivno sodelujejo zasavske občine in TET.

Veliko naporov vlagate v obstoj zasavske energetike, saj ostaja TET edina večja organizacija v Trbovljah. Močno je okrnjeno poslovanje Laffarge Cementa, RTH bo z iztekom letošnjega leta prenehala izkopavati premog. V Zakonu o uravnoteženju javnih financ, ki ga je sprejel Državni zbor so se sredstva namenjena zapiranjem in izvedbi socialnega programa prepolovila.

Takšna odločitev vzbuja resno skrb. RTH odpira novo odkopno polje v jami Ojstro in zato tudi TET do avgusta ne bo dobavljal dodatnih količin premoga. Vendar RTH načrtuje izkop načrtovanih količin do konca leta. To je zelo pomembno tudi za TET. Žal do danes še nismo prejeli premije za kurjenje premoga RTH in je zato naš položaj na trgu otežen. Skupaj z vsemi akterji v Zasavju se trudimo, da bi zagotovili vires za zapiranje jame in predvsem za nemoteno izvedbo socialnega programa. Če ne bomo uslišani, se bo brezposelnost v Trbovljah močno povečala, saj je na energetiko vezanih preko tisoč delovnih mest.

Pred nedavnim je ruski Gazprom vstopil na slovenski trg. Izgradili bodo plinovod in izražen je bil tudi interes za gradnjo plinskih elektrarn.

Če je Gazprom poleg milijardnega projekta Južni tok, pripravljen v Sloveniji graditi plinske elektrarne, je zasavska energetska lokacija zelo primerna, ker ima edina energetska dovoljenje in že izdelan državni prostorski načrt za plinsko parno enoto moči 291 MW. DPN bo vlada potrdila predvidoma v prvi polovici letošnjega leta. Zasavska lokacija je družbeno sprejemljiva in obstaja potrebna infrastruktura. Do konca letošnjega leta bo predvidoma sprejet tudi prostorski načrt za izgradnjo vzporednega plinovoda Trojane Hrastnik, ki bi zagotovil oskrbo s plinom za načrtovano elektrarno. Vendar sem pri teh napovedih previden. Plin je energent, katerega cena vztrajno raste. Če se država ne bi odločila za izgradnjo plinskih proizvodnih enot, pa zagotovo rabi plinske elektrarne za zagotavljanje terciarne rezerve. V Trbovljah imamo zadostne skladiščne kapacitete za lahko kurilno olje. Vsekakor se bodo po sprejetju DPN začeli postopki za pridobitev gradbenega dovoljenja in takrat pa je potrebno poznati vse parametre nove enote.

Ali je zagotovljen odvod električne energije iz načrtovanih proizvodnih enot v elektroenergetsko omrežje?

Na lokaciji ob Savi lahko stojita premogovni in plinski blok. Kor rečeno so že izdelani projekti za postavitvev plinske elektrarne poleg sedanjega 125 MW bloka. Odvod električne energije je zagotovljen s stikališčem na desnem bregu Save, ki ga nameravamo prenoviti skupaj z Elesom. V ta namen je že bil podpisan sporazum na osnovi katerega bo 110 kV stikališče rekonstruirano v tako imenovani GIS-izvedbi (Gas Insulated Switchgear). Slednja izvedba bo prinesla še večjo zanesljivost in varnost obratovanja. Ocenjena investicijska vrednost, narejena na podlagi *Načrta razvoja prenosnega omrežja v RS od 2010 do 2020*, znaša 19,4 milijona evrov. ELES bo nemudoma pričel z aktivnostmi projektiranja in pridobivanja soglasij. Začetek gradbenih del je načrtovan v začetku leta 2014.

Razvojne priložnosti energetike v Zasavju torej so!

Seveda. V regiji še vedno iščemo priložnost predvsem v nadaljnjem izkoriščanju premoga. Nujno potrebne so nadaljnje razprave z zainteresirano in strokovno javnostjo,

da se doseže in utrdi soglasje ter preseže razvojno stagnacijo. Vse razvojne projekte, prenovo premogovnega bloka, izgradnjo plinske parne elektrarne, daljinsko ogrevanje in izgradnja elektrarn na srednji Savi, moramo maksimalno realizirati in tako ponuditi možnost novih delovnih mest prebivalcem.

Ker evropska komisija od Slovenije terja obrazložitve in ukrepanje za zmanjšanje prašnih delcev PM 10 v zraku, se za Zasavje kot prvo v državi pripravlja akcijski načrt, ki bo zagotovo vseboval zahtevo za zmanjšanje števila individualnih kurišč in izvedbo daljinskega ogrevanja prebivalcev.

Splošna gospodarska in finančna kriza po vašem mnenju teh načrtov ne more omajati?

Kar se tiče načrtovane prenove 125 MW bloka, se aktivnosti odvijajo po načrtih. Upam, da bo v juliju letošnjega leta investicijski program obravnaval nadzorni svet in ga bo do konca leta skupščina tudi potrdila. Seveda lahko kriza zadevo upočasni. Vendar pa menim, da v času takšne krize nihče ne more in ne sme odločiti, da bi energetiko v Zasavju ukinit. To bi pomenilo veliko socialno bombo.

Sicer pa krizo razumem kot priložnost. Razumevanje pomena električne energije se je v zadnjem času zelo spremenilo. Do nesreč v jedrskih elektrarnah je bila jedrska energija, energija prihodnosti. Tudi večja sušna obdobja potrjujejo pravilnost odločitve za proizvodnjo elektrike iz premoga in to iz domačega.

Vodenje elektrarne je v takšnih časih zagotovo zahtevno. Kako ocenjujete trenutno stanje v TET?

Največje tveganje obstoječe proizvodnje je obratovanje in zaloge premoga. Izvajamo ukrepe za preveritev ustreznosti razpoložljivih premogov, ki bi lahko zapolnili potrebe do začetka obratovanja Brnice. Trenutno prihajajo dobave premoga le iz Češke. Tudi proizvodnja ne dosega planiranih količin. Razlogi so v izklopih zaradi nizkih cen električne energije na trgu.

Zavedam se resnosti situacije, saj do konca leta ne moremo več proizvesti planirane količine energije. Premije za prednostno dispečiranje kljub napovedim, da bi jo lahko letos začeli v TET dobivati v prvih mesecih, še ni in je verjetno tudi ni pričakovati pred jesenjo.

V družbi smo zato sprejeli potrebne ukrepe za ohranjanje likvidnosti in zmanjšali izvajanje vseh pogodbenih storitev na najnujnejše. Vsi proizvodni delavci v času neobratovanja bloka izvajajo vzdrževalna dela in maksimalno koristimo letni dopust.

Izplačali smo tudi regres v priporočeni višini in se s sindikatom dogovorili, da se bomo o morebitnih nadaljnjih izplačilih pogovarjali glede na stališča panožnega sindikata in našega večinskega lastnika.

Vsekakor je potrebno nenehno spremljati in analizirati razmere in pravočasno sprejemati ukrepe, da bomo letošnje leto zaključili pozitivno.

Lahko rečem, da poletje bo vroče.

SPET V PRIČAKOVANJU PREMIJE

Nataša LIPOVŠEK

Naše poslovanje v prvih mesecih letošnjega leta ni bilo uspešno, ker v preteklih mesecih še nismo uspeli pridobiti prispevka za pokrivanje upravičenih stroškov proizvodnje električne energije iz domačih primarnih virov (po starem je bila to premija za prednostno dispečiranje), ki v našem poslovanju predstavlja kar 15,53 % vseh načrtovanih prihodkov, vendar nam to do danes še ni uspelo. Upali smo, da bomo premijo pridobili v prvih mesecih leta, ker so za razliko od prejšnjih let, letos izpolnjeni vsi formalni pogoji. Ob sprejemu Energetske bilance RS za leto 2011 je bila namreč določena tudi količina premoga RTH, ki se bo kot primarni domači vir uporabil za proizvodnjo električne energije v letu 2012. Potrjena je bila tudi višina prispevka, ki se pobira od končnih porabnikov elektrike kot del omrežnine in se namensko porabi za subvencioniranje upravičenih stroškov. Kljub povedanemu pa še vedno ni bil objavljen javni razpis za razdelitev teh sredstev. In tudi ne vemo, kdaj bo. Vse pa kaže, da lahko na sredstva iz naslova premije računamo šele proti koncu letošnjega leta.

Vendar pa premija ni edini razlog za izgubo, ki smo jo 'ustvarili' v prvih mesecih poslovanja. V letošnjem letu velik problem predstavlja tudi nedoseganje plana proizvodnje in prodaje električne energije. O razlogih za to obširno piše v svojem prispevku Aleš Gerčar. Dejstvo je, da smo v prvih petih mesecih s proizvodnjo zaostali za planirano za slabih 7 odstotkov.

Ker prihodki dosegajo slabih 30 % letnega plana, odhodki pa dobrih 32 %, je logična posledica, da za to obdobje

je izkazujemo čisto izgubo in tudi negativni EBIT (to je izid iz poslovanja brez vpliva finančnih prihodkov in odhodkov). Vendar pa je izguba manjša od realizirane v enakem obdobju preteklega leta, ker smo uspeli tudi skoraj vse vrste stroškov obdržati precej pod nivojem planiranih.

Ključni podatki o poslovanju so zato po prvih štirih mesecih naslednji:

POSTAVKA	PLAN 2012	2011	2012 JAN-APR	IND 1-4/PLAN
Čisti prihodki od prodaje v EUR	47.391.406	51.537.912	14.136.499	29,83
Čisti poslovni izid v EUR	53.490	52.482	(1.091.456)	-2.040,50
Prihodki v EUR	47.831.806	52.701.137	14.283.484	29,86
Odhodki v EUR	47.778.317	52.689.246	15.374.940	32,18
EBIT = poslovni izid iz poslovanja v EUR	353.490	404.913	(1.057.643)	-299,20
EBITDA = EBIT + AM v EUR	5.953.490	6.550.623	824.684	13,85
Zadolženost v EUR	800.000	5.143.919	3.857.143	482,14
Sredstva v EUR	51.689.944	57.353.754	54.155.299	104,77
Kapital v EUR	34.492.025	34.427.841	33.336.386	96,65
Število zaposlenih konec obdobja	192	204	197	102,60
Dodana vrednost v EUR	14.230.787	14.898.310	3.232.688	22,72
Investicije v EUR	2.455.600	1.325.182	235.208	9,58

Tudi stroški porabljenih energentov so zaradi manjše proizvodnje pod planiranimi. Stroški ostalega materiala, stroški storitev in stroški amortizacije pa so v okviru planiranih. Nižji od planiranih so stroški dela, zaradi izplačila regresa za letni dopust v priporočeni višini. Višji od planiranih so le drugi poslovni odhodki. Tu odstopajo stroški vodnih povračil in stroški donacij zaradi neenakomerne dinamike teh izplačil v letu.

Kljub slabemu poslovnemu izidu pa zaenkrat še nimamo težav z likvidnostjo. V prvih štirih mesecih smo ustvarili pozitiven denarni tok v višini 2,5 milijona EUR. Razlogi za pozitiven cash flow so v prilivih iz prodaje, realizirane konec leta 2011 (tudi zadnji obrok premije za leto 2011 smo prejeli v januarju 2012), nižjih stroških, skoraj ničelnih investicijah, saj smo realizirali le 9% planiranih investicij in pa v porabi premoga iz zaloge.

Vendar tudi dobro denarno stanje ne bo trajalo dolgo, če nam ne uspe dobiti premije in doseči letošnjega plana proizvodnje. Projekcije denarnih tokov namreč kažejo, da bomo vse od meseca junija naprej delali negativni denarni tok in bomo ustvarjen plus porabili do konca avgusta. Tako bo v septembru za potrebe poslovanja že potrebno kratkoročno zadolževanje.

Zato je vodstvo družbe prejelo ukrepe za obvladovanje likvidnosti.

PESTRO DOGAJANJE V PROIZVODNJI

Aleš GERČAR

Proizvodnja na premogovnem bloku 4 je bila v obdobju od marca do konca maja zelo razgibana. V začetku leta, ko smo s proizvodnjo začeli z eno tedenskim zastojem zaradi vzdrževalnega posega na stropu kurišča kotla, je bilo obratovanje stabilno in je bil presežen plan proizvodnje električne energije. V TET smo v mesecih marcu, aprilu in maju dosegli 94% realizacijo letnega plana načrtovane proizvodnje. Za letošnje leto smo planirali proizvodnjo 600 GWh električne energije. Do konca maja letos smo proizvedli 255 GWh, kar je 15 GWh električne energije manj od planirane.

Na zmanjšano proizvodnjo v največji meri vpliva zaustavitev elektrarne, zaradi energetske situacije v Elektroenergetskem sistemu Slovenije. Ko se poraba električne energije zniža, se s tem posledično zniža tudi cena električne energije. V takih primerih blok 4 zaustavimo po nalogu systemskega operaterja in planerja HSE zaradi ugodne energetske situacije. Zaustavitve nam diktira HSE, ki na podlagi doseganja letnega plana bloka 4 in tržnih cen električne energije regulira obratovanje bloka. Takšna zaustavitev traja okvirno 48 ur in je za blok 4 (predvsem kotel) zelo neugodna. Zaradi ohlajanja materiala je verjetnost škod na napravah bloka namreč velika. Večjih vzdrževalnih posegov v takšnih primerih ni moč narediti. Pomožne naprave na bloku lahko le pregledamo in na njih izvajamo čiščenje. Zaradi vročine pa je to na kotlu mogoče le delno.

Konec aprila in konec maja smo proizvodnjo tako zaustavili po direktivi HSE dvakrat in zato načrtovane proizvodnje električne energije nismo realizirali. Blok je bil v rezervi zaradi ugodnih cen na trgu, ki so bile posledica višjih dotokov rek, predvsem Drave, praznikov pri nas in v tujini. Poraba električne energije je takrat močno upadla. Takšni zaustavitvi sta bili konec meseca aprila od 25. 4. do 7.5. in konec maja od 25. 5 do 4. 6. 2012.

	PLAN (MWh)	KUMULATIVNI PLAN (MWh)	PROIZVODNJA BLOK 4 (MWh)
TET 2012	1	2	3
januar	61.000	61.000	53.897
februar	55.000	116.000	71.003
marec	58.000	174.000	53.041
april	49.000	223.000	45.310
maj	46.774	269.774	31.818
skupaj	269.774		255.069

Vir: služba ARM

Manjše težave v proizvodnji so bile na transportnem sistemu pepela, zaradi težav s čiščenjem dimnih plinov je bila kratkotrajno znižanja proizvodnja. Okvare so se dvakrat pojavile tudi na ležajih 6 kV motorjev obeh vlek ventilatorjev. Prvič smo morali blok zaustaviti, drugič pa smo okvaro odpravili z znižano močjo na generatorju. Po uspešni zamenjavi ležaja na 6 kV motorju vlek ventilatorja, smo za nameček po nalogu sistemskega operaterja in planerja HSE morali ponovno na njihovo željo blok zaustaviti.

Štiri netesnosti kotla na predelu drugega vleka na ocevju grelnika vode in v kurišču kotla so bile naslednji razlogi za zmanjšan obseg proizvodnje. Dve od teh napak smo odkrili pri pregledih obratovalne posadke, ko je blok bil v dvodnevni zaustavitvi zaradi ugodne energetske situacije. Taka okvara podaljša zaustavitev, saj blok preide iz rezerve v nego za najmanj en dan.

Do konca leta pričakujemo dinamično dogajanje na področju dobave premoga na deponijo TET. Premog dobavljamo preko prekladalne postaje za premog in ob nedelovanju domačega rudnika urno pretovorimo 500 ton. Dnevno porabimo za potrebe proizvodnje skoraj dve vlakovni kompoziciji premoga.

Letos smo do konca maja proizvedli 255 GWh električne energije

Na mesečnem nivoju za dosego planske proizvodnje porabimo 45.000 ton RTH in 7.000 ton češkega premoga, odvisno od proizvedenih GWh.

Po planu proizvodnje bloka 4 bomo do konca leta porabili še 360.000 ton premoga, od tega 310.000 ton RTH premoga in 50.000 ton tujega, predvidoma češkega premoga. Poleg 150.000 ton zalog na deponiji načrtujemo še dobavo 160.000 ton premoga iz našega zasavskega rudnika.

Tudi pri oskrbi z energentom se pojavljajo težave. Že na začetku leta nam HSE ni odobril 40.000 ton lignita iz premogovnika Velenje kljub temu, da je bil plan porabe lignita odobren z letnim planom.

Rotobager na deponiji premoga

Zaradi vsebnosti žvepla v RTH premogu moramo za doseganje mejnih normativov kontinuirano dodajati v kurišče kotla do 20% češkega premoga, s čimer zagotavljamo, da dimni plini na izstopu iz dimnika ne prekoračujejo mejne vrednosti emisije SO₂, ki znaša 1.000 mg/Nm³. Prav tako stabiliziramo razmere v kurišču kotla in s tem preprečujemo dodatne zaplete v lijaku kotla. Zruškov žindre v lijak, ki mašijo poti iznašalca žindre - odžlindernika kurišča je občutno manj, vzrok pa je drugačna struktura češkega v primerjavi z premogom iz RTH.

Kljub zalogam češkega premoga in dogovorjenim dobavam, obstaja nevarnost, da bi ga nam do oktobra zmanjkalo. Zato ga bomo glede na obsega proizvodnje po potrebi še nekaj dokupili. Če bi v celoti realizirali plan proizvodnje, bi po izračunih rabili še 30.000 t.

Ker RTH konec letošnjega leta predvidoma ustavlja izkop premoga, v TET načrtujemo v naslednjih mesecih za proizvodnjo uporabiti tuje premoge, ki so kvalitetno in cenovno primerni za proizvodnjo električne energije v 125 MW bloku.

PROIZVODNJA Pb1 IN Pb2 (MWh)	PORABNIKI (MWh)	PROIZVODNJA (MWh)	MESEČNA REALIZACIJA (%)	KOMULATIVNA PROIZVODNJA (MWh)	KOMULATIVNA REALIZACIJA (%)	FAKTOR RAZPOLOŽLJIVO sti k = 0,9800
4	5	6=3+4-5	7=6/1	8	9	10
0,613	269,50	53.628	87,92%	53.628	87,92%	1
344,59	9,03	71.339	129,71%	124.967	107,73%	1
85,817	294,60	52.832	91,09%	177.799	102,18%	0,977
0	333,88	44.976	91,79%	222.775	99,90%	0,979
1,009	399,79	31.419	67,17%	254.195	94,22%	0,9569
432,029	1.306,79	254.159	94,22%			0,9826

SKRBNNE PRIPRAVE NA REMONT

Jože AHAC

Remont bloka 4 – 125 MW je v letošnjem letu planiran od 6. avgusta do 3. septembra. Okvirni plan remontnih del in vrednotenje stroškov smo naredili že ob koncu lanskega leta, ko smo izdelali *Letni poslovni načrt za leto 2012*. Na podlagi analiz obratovanja v letošnjem letu in okvar, ki so povzročile izpade obratovanja bloka, smo plan remontnih del dopolnili in podrobneje specificirali. Priprave na remont potekajo že od pričetka leta. Pripravljamo tehnično in povpraševalno dokumentacijo za pridobivanje ponudb za izvedbo posameznih del in izbiramo najprimernejše izvajalce.

Minimalno dolžino remonta bloka smo določili na podlagi potrebnega obsega del na kotlu.

DELA NA KOTLU BODO POTEKALA V TREH SKLOPIH.

- V uparjalniku bomo zamenjali odseke uparjalnih cevi okoli izpihovalcev žindre in obnovili obzidavo premogovnih gorilnikov, v drugem vleku kotla bomo zamenjali del cevi grelnika vode in porušili ter na novo obzidali 150 m² stene iz ognje odporne opeke, na nulti etaži kotla pa bomo obnavljali premogovne mline, separatorje premoga, odžlindrnik in premogovne kanale.
- Na transportnih sistemih bomo opravili preglede in zamenjave opreme, ki zahtevajo daljše zaustavitve naprav. To so predvsem obnove lijakov pri transportu premoga in žindre, pregledi verig verižnih transporterjev dodelilnikov premoga, odžlindrnika in silosa žindre.
- Na turboagregatu in pripadajočih napravah planiramo preglede obrabljivih delov. Pregledali bomo vse ležaje, hitrozaporne, regulacijske in varnostne ventile, črpalke in hidravlične ter mazalne sisteme ter zamenjali obrabljene dele.
- Na energetskih transformatorjih, generatorju in visokonapetostnih stikalnih napravah bomo z meritvami ugotavljali stanje in preostalo življenjsko dobo. Na ostalih električnih napravah pa bomo opravili preglede opreme, ki je običajno pod napetostjo med obratovanjem elektrarne, med zaustavitvijo pa se oprema lahko postavi v breznapetostno stanje.

POZORNOST PRI PRIPRAVI NA REMONT BLOKA NAMENJAMO ORGANIZACIJI DELA, IZBIRI USTREZNIH IZVAJALCEV IN VARNOSTI PRI DELU.

- Planiramo tudi izvedbo večjih del na elektrofiltru za izboljšanje izločanja pepela iz dimnih plinov.
- Na napravi za razžveplanje dimnih plinov bomo poleg splošnega pregleda vseh naprav podrobno pregledali tudi rotacijski prenosnik dimnih plinov. Fokusirali se bomo na poškodbe, ki so nastale zaradi obrabe in agresivnega medija.

Slavko Vidrih pri delu na stružnici.

BO ZRAK V ZASAVJU BOLJŠI?

Ervin RENKO

Slovenija je od Evropske komisije že dvakrat prejela opozorilo glede kakovosti zraka oziroma prekomerne vsebnosti trdnih delcev v zunanjem zraku. Grozi ji tudi tožba zaradi neizpolnjevanja direktive 2008/50/ES, ki državam članicam nalaga sprejetje in izvajanje ukrepov, s katerimi zagotovijo, da koncentracije PM10 v zunanjem zraku ne presega-jo mejnih vrednosti. Trdni delci (PM10+PM2,5) imajo namreč pomembne negativne učinke na zdravje ljudi. Delci povečajo umrljivost za boleznimi dihal, srca in ožilja. Predvsem so ogroženi starejši in bolniki z obstoječimi boleznimi dihal. Če delci vsebuje-jo težke kovine, je njihova strupenost še večja. V zunanjem zraku se pojavljajo kot mešanica trdnih in tekočih delcev. Nastajajo kot posledica emisije prahu v zrak in kot posledica kemijske reakcije med onesnaževali, kot so na primer amoniak, žveplov dioksid, dušikovi oksidi in hlapne organske snovi. Oznaka delcev PM10 pomeni, da je njihova velikost manjša od 10 µm, obstajajo pa še nevarnejši in manjši, ki imajo oznako PM2,5. Kot zanimivost je izvor le teh tudi cigaretni dim.

Vlada republike Slovenije je v letu 2009 sprejela *Operativni pro-gram varstva zunanjega zraka pred onesnaževanjem s PM10*, (v nadaljevanju Operativni program) s ciljem izvajanja ukrepov na regionalni in lokalni ravni. Tako je bil med ukrepi za zmanjševa-nje emisij PM10 iz kurilnih naprav do leta 2011, zmanjšanje obstoječe emisije zaradi uporabe trdnih goriv za najmanj 30%. V cestnem prometu je bil cilj zmanjševanje emisije PM10 v mestnem okolju za najmanj 20%.

V letu 2012 strokovne institucije ugotovljajo, da je trend gibanja količine prašnih delcev celo pozitiven. Količine trdnih delcev so se v zadnjih dveh letih povečale predvsem zaradi individualnih kurišč – beri: malih kurišč na drva. Mejna dnevna vrednost, ki je določena v evropski zakonodajni regulativi znaša 50 µg/m³ zraka, letna mejna vrednost pa 40 µg/m³. Ta sicer v zadnjih treh letih

ni bila presežena ne v Trbovljah, Zagorju niti Hrastniku. Je pa vse pogosteje presežena dnevna mejna vrednost(50µg/m³), pred- vsem v zimskih mesecih. V letu 2012 je bila do danes v Zagorju in Trbovljah prekoračena že več kot 35-krat, kar je zgornja meja na letni ravni. Torej v enem letu je lahko največ 35 dni, ko je vsebnost trdnih delcev v zunanjem zraku presežena. Rezultate preteklih let nazorno prikazuje tabela. Pri tem pa velja opozori-ti, da merilna mesta v vseh treh občinah niso locirana na pro- storsko enakovrednih območjih, kar povzroča razlike v prispev- nih stopnjah posameznih virov.

Letna mejna koncentracija PM10 za varovanje zdravja ljudi je 20 µg/m³.

Agencija RS za okolje je pred kratkim predstavila rezultate meri- tev koncentracij PM10 na območju vseh treh zasavskih občin, kjer je posebej ugotovljena prispevna stopnja posameznih virov, ki povzročajo prekomerne obremenitve zunanjega zraka z vseb- nostjo delcev PM10.

Ugotovljeno je, da industrija ni največja onesnaževalka zraka, saj so se razmere v zadnjih letih precej izboljšale, težava so predvsem promet in individualna kurišča.

Glede na trend prekoračitev koncentracij trdnih delcev in neu- činkovitost ukrepov zapisanih v *Operativnem programu* je zdaj že nekdanje Ministrstvo za okolje in prostor konec lanskega leta pripravilo osnutek Uredbe o načrtu za kakovost zunanjega zraka na območju občin Trbovlje, Zagorje ob Savi in Hrastnik, na

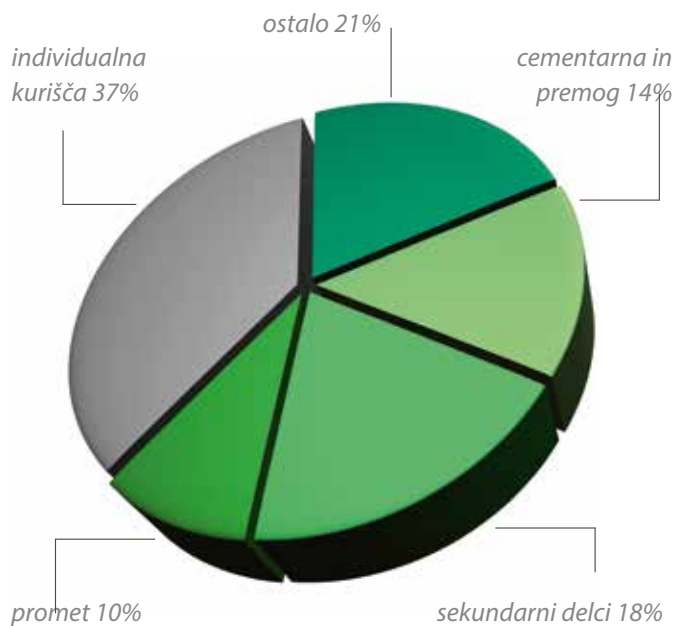
POVPREČNA LETNA KONCENTRACIJA / ŠTEVILO PRESEGANJ

LETO	2008	2009	2010	2011
TRBOVLJE	38/73	33/48	34/64	35/67
ZAGORJE	43/107	36/56	36/68	37/75
HRASTNIK	/	/	27/30	30/52

Letna mejna vrednost je 40 µg/m³.

Dnevna mejna vrednost je 50 µg/m³, ki ne sme biti presežena več kot 35-krat v koledarskem letu

Vir(ARSO, 2012)

Slika: viri delcev merilno mesto Trbovlje (Vir: ARSO, 2012)

katero je bilo v času javne obravnave podanih dosti vsebinskih pripomb. O tem je bilo seveda popisane že dosti papirja. Uredba namreč zaradi reorganizacije ministrstev, številnih pripomb in neuskajenosti nekaterih strokovnih služb ni ugledala luč sveta. Problem trdnih delcev pa ni poniknil, kot lahko bralec ugotovi se stanje le še slabša – veliko prav na račun ekonomsko socialnega

vidika in s tem povečane uporabe energentov v obliki lesne biomase v domačih kuriščih. Po drugi strani je dobro, da uredba ni bila sprejeta, saj bi si s statusom degradiranega območja precej, če ne v celoti, zaprla možnosti za nadaljnji razvoj te regije.

Tako je naloga novo organiziranega Ministrstva za kmetijstvo in okolje (MKO), da v okviru delovne skupine pripravi *Načrt za kakovost zunanjega zraka*, katerega osrednjo vlogo bodo predstavljali učinkoviti ukrepi, ki vodijo v zmanjševanje trdnih delcev v zunanjem zraku. Seveda pa je potrebno vzporedno zagotoviti tudi finančne spodbude in vire financiranja. Trenutno je načrt pripravljen do faze osnutka ukrepov na posameznih področjih (promet, obnovljivi viri energije, industrija), pred sprejemom na vladi RS pa ga morajo potrditi še občinski sveti vseh treh občin, ki sodelujejo v okviru delovne skupine pod vodstvom MKO. Osnutek načrta, kako zmanjšati trdne delce v Zasavju vsebuje tudi ukrep, ki predvideva investicijo v daljinsko ogrevanje iz Termoelektrarne Trbovlje. V ta namen se v okviru TET pripravljajo še dodatni argumenti, ki bodo v tehničnem, okoljskem ter ekonomskem vidiku potrdili naš predlog. Če bo ukrep obveljal tudi v končni verziji načrta pa je veliko odvisno predvsem od podpore lokalne skupnosti, saj je bil projekt daljinskega ogrevanja pred kratkim podrobno predstavljen pristojnim na ministrstvu, ki načrt pripravlja, kot tudi Direktoratu za energijo. Mnenje obeh je, da bi ob pravilni zasnovi, izvedbi in družbeni sprejemljivosti, z daljinskim ogrevanjem lahko bistveno prispevali k cilju – zmanjšanju vsebnosti trdnih delcev v zraku, ki ga vsak dan vdihavamo mi in naši otroci.

IMAM IDEJO!

Bojana PIRKOVIČ ZAJC

Zagotovo ste pri svojem delu opazili, da bilo delo lahko opravljeno bolje, varneje, racionalneje. Pa ideje morda niste mogli realizirati sami in niste vedeli, koga bi o tem obvestili. Morda pa ste svojim kreativnim delom in razmišljanjem ugotovili, kakšne novosti in rešitve bi v TET lahko izboljšale zanesljivost obratovanja, zmanjšale stroške, povečale stopnjo varnega dela ali pripomogle k večji učinkovitosti in uspešnosti vašega dela ali pa bi njihova uvedba racionalizirala katerokoli posamezno opravilo.

Tudi zato določamo pravila za prijavo, obravnavo in nagrajevanje idej, inovacij.

Vrste inovacij, ki bodo obravnavane v TET so:

Izum iz delovnega razmerja, ki po predpisih, ki urejajo industrijsko lastnino, izpolnjujejo pogoje za patentno varstvo.

Inovacijski predlog, je UPORABNA NOVOST, ki nastane z uporabo znanih sredstev in postopkov v vseh fazah delovnega procesa, s katero se dosega povečanje dohodka podjetja, produktivnosti dela, izboljšanje kakovosti proizvodov, zmanjšanje stroškov, prihranek energije, boljše izkoriščanje naprav, izboljšanje zanesljivosti delovanja naprav in instalacij, izboljšanje tehnične kontrole proizvodov, izboljšanje varstva pri delu in izboljšanje varstva človekovega okolja. Za inovacijski predlog ne šteje rutinska uporaba znanih sredstev in postopkov v delovnem procesu, ki ne presega pričakovanih rezultatov dela delavcev v okviru njihovih rednih delovnih nalog in zadolžitev.

Koristni predlog je VSAKA REŠITEV, ki pomeni racionalizacijo izvajanja katerekoli funkcije v podjetju, a je v skladu z zakonom ne moremo šteti za izum ali kot inovacijski predlog v skladu s tem sistemskim postopkom.

Glede na področje uporabe in stopnjo ustvarjalnosti uvrščamo med koristne predloge predvsem tiste, ki predstavljajo organizacijsko, poslovno, informacijsko in podobno rešitev. Za

koristne predloge ne štejejo predlogi, ki ne presegajo pričakovanih rezultatov delavcev v okviru njihovih rednih delovnih nalog in zadolžitev. To so predvsem predlogi, ki spadajo v rutinska opravila teh delavcev.

Svoje ideje zapiše na določene obrazce, koristne predloge pa lahko oddate v kakršni koli obliki. Oddate jih lahko SKRBNIKU inovacijske dejavnosti (ID). To funkcijo v TET opravlja Stane Podbregar.

Skrbnik ID evidentira predlog in ga pred začetkom obravnave zavrne, če se le ta ne naša na procese v TET ali je drugače neprimeren in o tem obvesti inovacijsko komisijo. Predlog se zavrne tudi v primeru, če je že splošno znan ali pa spada med pričakovane rezultate dela predlagatelja.

Skrbnik ID evidentira predlog in ga posreduje direktorju sektorja za delo, na katerega se predlog nanaša. Ta izvede v 30. dneh prvo presojo utemeljenosti predloga. Predlog ocenijo tudi strokovne službe. Po končani presoji utemeljenosti in smotrnosti direktor sektorja v skladu s pravili predlaga višino nagrade. Odločitev o višini nagrade v skladu s pravili sprejme inovacijska komisija, ki jo imenuje direktor družbe in ima tri člane.

Izplačilo nagrade pa potrdi direktor TET.

Pri določanju višine nagrade za koristne predloge se uporabijo določena merila in kriteriji. Višina nagrade za koristne predloge lahko znaša od 20 do 100 evrov bruto.

Nagrada za inovacijske predloge pa je sestavljena iz treh delov:

- motivacijska nagrada v višini 20 EUR bruto, ki jo prejme vsak prijavitelj ali prvi napisani, če je prijaviteljev več;
- nagrada za predlog se izplača prijavitelju v višini od 10 % do 100 % povprečne bruto plače v TE za zadnje tri mesece odvisno od kakovosti predloga (izračuni, risbe ali sama ideja brez vsega);
- nagrada glede na izračunan prihranek se izračuna tako, da se gospodarska korist uvedenega predloga zmanjša za stroške uvedbe v delovnem procesu. Merilo za izračun učinka uvedene inovacije je prihranek, ki se realizira v 12 mesecih po uvedbi. Podatke za izračun pridobi predlagatelj. Za inovacijske predloge, kjer ni mogoče izračunati prihranka, strokovne službe skupaj z direktorjem sektorja ocenijo koristnost predloga
- Višina nagrade za prijavo inovacije, ki prinaša stalne prihranke, se izračuna in znaša od 1% do 3 % prihranka. Nagrada se lahko izplača v enem ali več izplačilih v obdobju 12 mesecev po odobritvi.

TOREJ, ČE SE VAM JE ŽE ALI SE VAM BO UTRNILA IDEJA, UTRINEK ZAPIŠITE IN GA POSREDUJTE SKRBNIKU INOVACIJSKE DEJAVNOSTI.

ORGANIZACIJSKA ENERGIJA V TET

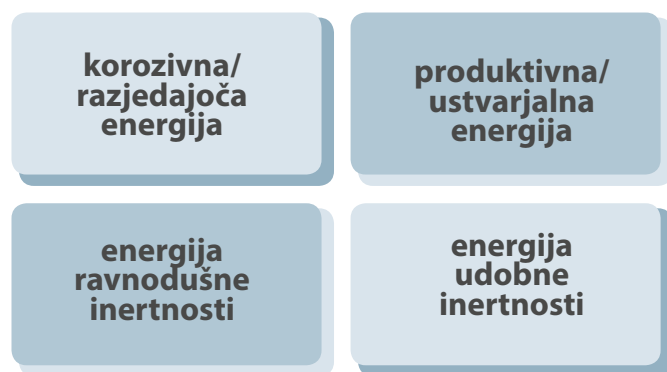
dr. Daniela BREČKO

V letošnjem letu smo se odločili za merjenje organizacijske energije in s tem namenom izvedli raziskavo ORGANIZACIJSKA ENERGIJA. Koncept organizacijske energije je nastal na Inštitutu St. Galen v Švici pod vodstvom dr. Heike Bruch in v sodelovanju z Bernardom Voglom. Za slovenski prostor je raziskavo v sodelovanju z dr. Heike Bruch prilagodila in oblikovala dr. Daniela Brečko. V tem prispevku bomo predstavili osnovni koncept *Organizacijske energije* ter rezultate za našo organizacijo.

KAJ JE ORGANIZACIJSKA ENERGIJA?

Koncept organizacijske energije je nadgradnja raziskav o organizacijski klimi ter zavzetosti zaposlenih in izhaja iz dejstva, da organizacije za svoje delovanje potrebujejo energijo. Pa ne le energijo za pogon strojev, ampak zlasti in predvsem energijo, ki jo »proizvajamo« zaposleni v procesih ustvarjanja in doseganja ciljev ter medsebojnega sodelovanja na vseh ravneh.

Organizacijska energija je torej preprosto sila, ki jo pri doseganju svojih ciljev sprosti organizacija. Organizacije se razlikujejo po intenzivnosti, pa tudi kakovosti energije. Kombinacija teh dveh razsežnosti določa stanje energije v organizaciji, ki ga navadno lahko uvrstimo v eno od naslednjih štirih kategorij (slika 1).

Slika 1: Štiri stanja organizacijske energije
Rezultati raziskave *Organizacijske energije* v TET

Anketiranje je potekalo 14. maja pod vodstvom dr. Daniele Brečko in Jane Hojnik iz organizacije Planet GV. K sodelovanju v raziskavi so bili povabljeni vsi zaposleni ter upokojeanci. Na povabilo se je odzvalo 122 sodelavk in sodelavcev, od tega 24% žensk ter 76% moških.

Na podlagi odgovorov na 36 izjav oz. trditev smo izmerili indeks organizacijske energije, ki je prikazan v tabeli 1.

Raziskava je pokazala, da so skoraj vsi rezultati pod slovenskim povprečjem*. V organizaciji smo namerili 46,2 % ustvarjalne energije, kar je za skorajda 23 % pod nacionalnim povprečjem ter 34 % pod optimalnim indeksom. Energija udobne inertnosti je zastopana 46,1 % in odstopa od slovenskega povprečja za slabe 3 %, od optimalnega indeksa pa kar za 24%. Nad slovenskim povprečjem pa je ravnodušna inertnost in sicer je zastopana s 46,7 %, kar pomeni za 5,3 odstotke boljše kot kaže nacionalni indeks. Toda, če naredimo primerjavo z optimalnim indeksom, ugotovimo negativno odstopanje za skorajda polovico. Tudi pri korozivni energiji odstopamo od slovenskega povprečja za slab odstotek, toda od optimalnega indeksa pa za celo polovico.

V raziskavi smo ugotovili, da je pripadnost v TET-u zelo velika in je nad slovenskim povprečjem, večji del jih meni, da delajo z umirjenim tempom in da so navdušeni ter motivirani za svoje delo in da se pri delu počutijo sproščene. Vsi drugi elementi in gradniki organizacijske energije pa so pod nacionalnim povprečjem. Zaskrbljujoče je dejstvo, da sodelavci slabo poznajo cilje in usmeritve organizacije in glede njih pogosto ugibajo. Tudi na področju reševanja problemov smo ugotovili, da je le to **šibko** in da se torej problemi ne rešujejo sproti, večji primanjkljaj je zaznati tudi pri spodbujanju učinkovitosti. Ugotovitve kažejo, da se veliko energije izgublja zaradi govoric, ki so po raziskavi sodeč precej razširjene, zaznati je tudi povečano konfliktnost med zaposlenimi. Tudi na področju medosebnih odnosov in komunikacije imamo številne priložnosti za izboljšanje; predvsem intenzivirati odkrito komunikacijo med vodstvom in zaposlenimi ter jo spodbujati v obeh smereh od zaposlenih do vodstva in od vodstva do zaposlenih. Skromen rezultat precej pod povprečjem Slovenije smo dosegli tudi na področju izrekanja pohval za dobro opravljeno delo.

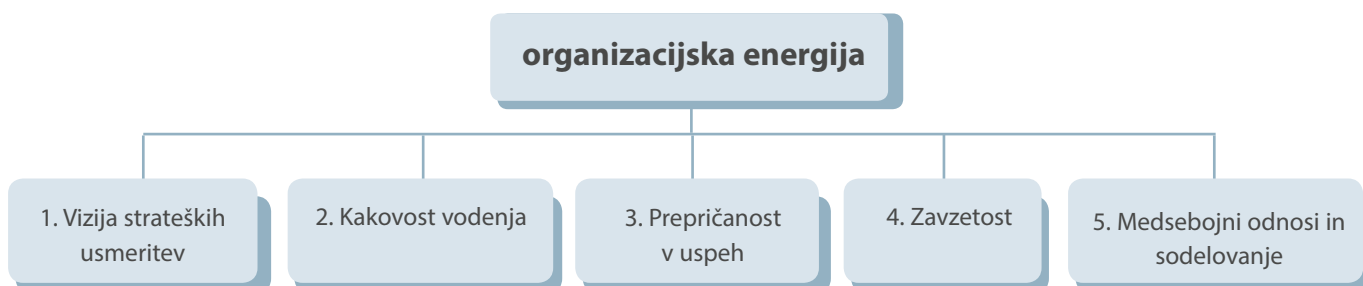
OSREDOTOČANJE NA GRADNIKE ORGANIZACIJSKE ENERGIJE

Organizacijsko energijo opredelujeta kakovost in intenzivnost kognitivnega potenciala zaposlenih. Ključni vzrodi upravljanja energije so tako vizija, strateška usmeritev, vodenje in voditeljstvo, prepričanje v uspeh, zavzetost ter medsebojni odnosi in sodelovanje.

Rezultati raziskave opozarjajo na zgodovinsko potrjeno dejstvo, kako pomembno je osredotočanje na notranje vire in moči, še zlasti v razmerah, kjer večina organizacij doživlja osiromašenje zunanjih spodbudnih dejavnikov in virov uspešnosti. V takšnih razmerah se hitro pokažejo notranje šibkosti, ki jih ob njihovem

INDEKS OE	PE USTVARJALNA/ PRODUKTIVNA ENERGIJA	EUI ENERGIJA UDOBNE INERTNOSTI -	ERI ENERGIJA RAVNODUŠNE INERTNOSTI	KE KOROZIVNA /RAZJEDAJOČA ENERGIJA
ORGANIZACIJA TERMoeLEKTRARNA TRBOVLJE 2012	46,2 %	46,1 %	46,7 %	49,9 %
SLOVENIJA 2011	69%	49%	52%	49%
OPTIMALNI INDEKS	80%	70%	25%	25%
BENCHMARKING	81%	75%	12%	18%

Tabela 1 : Indeks OE TET v primerjavi z nacionalnim in optimalnim indeksom ter benchmarkingom

Slika 2: Dejavniki, ki ustvarjajo organizacijsko energijo

prepoznavanju lahko še pravočasno odpravimo. Vsaka organizacija se mora tudi zavedati, da zunanji dejavniki uspešnosti ne trajajo večno, pravzaprav vselej zelo kratko, zato mora osredotočati na nove in takšne strategije, ki bodo dolgoročno prina-

šale organizaciji dodano vrednost, ki bodo spodbujale učinkovitost in ki bodo temeljile na pozitivnih notranjih in vzročno povezanih dejavnikih. Kriza je torej zares tudi priložnost. Naj bo to tudi naša priložnost za izboljšave.

*Nacionalna raziskava je bila izvedena leta 2006 ter leta 2011 (rezultate primerjamo z letom 2011), izvedlo pa jo je podjetje Planet GV v sodelovanju s St. Gallen Institutom in Centrom za razvoj voditeljstva iz Švice

KAKO UČINKOVITO PREPREČITI ZDOLGOČASENOST NA DELOVNEM MESTU?

Z dolgočasnost na delovnem mestu se negativno odraža tako pri posamezniku kot v celotni delovni organizaciji, predvsem zaradi manjše produktivnosti zaposlenih. Organizacije pogosto poskušajo preprečiti ta pojav z uvajanjem različnih restriktivnih ukrepov, a dolgoročno se kot veliko uspešnejši izkažejo ukrepi na področju organizacijske kulture, kadrovanja, vodenja in komunikacije.

ZDOLGOČASENOST VODI V UTRUJENOST IN NEJEVOLJNOST

Študija na več kot 800.000 zaposlenih v 61 organizacijah po vsem svetu je pokazala, da so zaposleni, ki so podobremenjeni, veliko manj zadovoljni na delu kot zaposleni, ki so z delom preobremenjeni (po LaBier, 2010). Ljudje, ki trpijo za dolgočasnostjo na delovnem mestu, se počutijo utrujene, ravnodušne in nejevoljne. Poleg tega so izrazito razdražljivi, v obrambo pred nadaljnjimi izgubami energije pa se – podobno kot izgoreli posamezniki – pred svetom umaknejo. Čeprav imata dolgočasnost in izgorelost zelo podobne znake, pa med obema pojavoma obstajajo pomembne razlike (glej Tabela 1).

Zdolgočaseni posameznik ni utrujen in nejevoljen zgolj na delovnem mestu, temveč se njegovo slabo počutje nadaljuje tudi doma, ko bi lahko pravzaprav delal, kar bi hotel, vendar se mu nič ne ljubi in ni pri volji za nobeno dejavnost.

ZDOLGOČASENOST IN IZGORELOST: PODOBNE POSLEDICE IZ RAZLIČNIH VZROKOV

Tabela 1. Razlike med dolgočasnostjo in izgorelostjo.

ZDOLGOČASENOST	IZGORELOST
nobenega zanimanja za službo niti v delovnem času	predanost službi še v svojem prostem času
pod-obremenjenost na delovnem mestu, brez izzivov, pretvarjanje preobremenjenosti	preobremenjenost na delu, preveliki izzivi
zdolgočasnost, praznina	izčrpanost, izžetost

ZDOLGOČASENOST ZAPOSLENIH – ZELO DRAGA ZA DELOVNO ORGANIZACIJO

Izgubo zaradi zmanjšane produktivnosti v ZDA na račun brskanja po spletu so ocenili na 145 milijard evrov letno (Websense, 2006). V raziskavi Salary.com (Malachowsky, 2005) se je pokazalo, da povprečni delavec zapravi nekaj več kot dve uri osemurnega delavnika za stvari, ki niso povezane z delom, izključujoč kosila in predvidene prekinitve dela. Tako so ocenili strošek dolgočasnosti na delovnem mestu na več kot 610 milijard evrov letno, kar znese nekaj več kot 4.000 evrov na zaposlenega. Podobno je tudi v Evropi; v Nemčiji ocenjujejo škodo zaradi podobremenjenosti, nemotiviranosti in dolgočasnosti delavcev na 250 milijard evrov (The Gallup Organization, 2005). Pogosto podjetja poskušajo preprečevati opravljanje osebnih zadev in nedelo pri svojih zaposlenih s pomočjo omejevanja dostopa do določenih spletnih strani, omejevanja števila ali dolžine odmorov in drugih podobnih strategij. A takšne strategije po navadi niso uspešne, kajti zaposleni najdejo nove načine zabave, npr. igrajo računalniške igre na svojem prenosnem telefonu. Kontrole in restrikcije torej niso prava rešitev. Primernejši so ukrepi na nivoju organizacijske kulture, kadro-

vanja, vodenja in komunikacije.

RAVNOTEŽJE MED MATERIALNIM IN NOTRANJIM BOGASTVOM

Ukrepe je še bolj smiselno načrtovati na nivoju posameznika. Posameznik se mora zavedati svojega dela odgovornosti pri razvoju z dolgočasnosti, kajti posameznik sam lahko doseže največ pozitivnih sprememb. Prav tako gredo nove ideologije na področju zasnove delovnega mesta v smeri odprtih kanalov komunikacije, mobilnosti in vključenosti posameznika v sprejemanje odločitev. Od zaposlenih se pričakuje, da se aktivno lotevajo svojih nalog, razvijajo nove ideje, ne da bi jih po njih vprašali, da so zmožni sami določati tempo svojega dela in svoje delo opravljati podjetju v korist. Najpomembneje je, da ljudje izberejo poklic, ki bo zadovoljeval njihove materialne potrebe ter jim hkrati dajal smisel in jih notranje bogatil. Poiskati je potrebno ravnotežje med materialnim in nematerialnim poklicnim zadovoljstvom.

MISELNO PRESTRUKTURIRANJE – DELO KOT OLIMPIJSKA DISCIPLINA

Mihaly Csikszentmihalyi, profesor psihologije in menedžmenta na Univerzi v Claremontu (ZDA) meni, da je dobra strategija za zmanjševanje ali preprečevanje z dolgočasnosti v miselnem prestrukturiranju svojega dela (po Hollis, 2007). Svetuje, naj se ljudje dela lotevajo kot kakšne olimpijske discipline – oblikujejo naj strategije, s pomočjo katerih bodo delo opravili kar se da hitro in elegantno. Neprestano naj se trudijo izboljševati svojo učinkovitost, skušajo naj nalogo opraviti s čim manj potezami, s čim manj potrebnega napora in v najkrajšem možnem času. Na ta način se motivirajo tudi za naloge, ki so monotone in nezanimive, obenem pa ohranijo pozitivno držo do dela, kar je opaziti tudi navzven.

Kljub temu na vsakem delovnem mestu nastopijo trenutki, ko dela enostavno zmanjka, zaposleni pa mora ostati na delovnem mestu vseh osem ur. V tem primeru je najkoristneje, da si zaposleni delo ustvari sam. Tudi preurejanje datotek je boljše, kakor nedelo.

Rothlin in Werder (2008) navajata nekaj splošnih napotkov, kako se lahko posameznik obvaruje pred z dolgočasnostjo na delovnem mestu:

- opravljajte delo, ki vas resnično zanima,
- odkrijte smisel svojega dela z aktivnim pristopom in aktivno komunikacijo,
- delajte na svojem odnosu do dela in svoji motivaciji za delo,
- nadrejenemu izrazite svoje nezadovoljstvo s podobremennostjo ali dolgotrajnimi nalogami, na pozitiven način zahtevajte več izzivov in poskusite pridobiti več kontrole nad svojim delom,
- tekom delovnika si aktivno sami poiščite delo,
- poiščite ravnovesje med delom in prostim časom,
- izpogajajte si najboljšo možno izplačilo za svoje delo.

VIR: <http://www.iri-lj.si>

SODELAVEC SE PREDSTAVI

zbral: mag. Janez ŽLAK

NAPRAVA ZA RAZŽVEPLANJE DIMNIH PLINOV

Takoj po izgradnji termoelektrarne v Trbovljah se je pokazala potreba po čiščenju dimnih plinov zaradi velike vsebovanosti žvepla v premogu. Takratno stanje tehnologije čiščenja dimnih plinov ni dovoljevalo izgradnje naprave za razžveplanje za tako velike elektroenergetske objekte. Šele v osemdesetih letih prejšnjega stoletja so v svetu začeli graditi tovrstne naprave. V Sloveniji je bila prva zgrajena na blokih 4 in 5 v Šoštanj, leta 2005 pa je bila prigrinjena tudi naprava na 125 MW blok v TET. In od takrat je dim iz 360 m dimnika drugačen. Je bolj opazen, vendar prijaznejši do okolja. Zaradi tehnoloških postopkov čiščenja dimnih plinov v pralniku imajo dimni plini nižjo temperaturo in pri izstopu iz dimnika hitreje kondenzirajo, kar se manifestira v opazni beli pahljači.

SKRBNIK NAPRAVE - BOŠTJAN FABIJAN

Za delo naprave je odgovoren naš sodelavec Boštjan Fabjan, ki se bralcem Utrinkov predstavlja takole:

Pozdravljeni!

Pisalo se je leto 1981, ko se mamici Mariji ni rodila težko pričakovana punčka, temveč sem na svet prijokal jaz. A je bilo kljub temu veselja na pretek. Zame pa je to pomenilo, da sem postal pravi »mamin sinko«.

Pod budnim očesom očeta in starejšega brata sem zrasel v krepkega fantiča. Kot večina sem se tudi sam zgledoval po bratu, ga želel posnemati in so me starši zato vpisali v plavalni tečaj. Plavanje sem hitro osvojil, prav tako pa tudi prva mesta. Po približno 10letnem napornem urniku treningov in tekmovanj sem plavanje opustil.

Nadaljeval sem z bolj adrenalinskimi športnimi aktivnostmi, v poletnih mesecih so to vodni športi – vodni skuterji in podobno, pozimi pa poleg smučanja še motorne sani. Ob lepih in toplih dnevih me navdušuje vožnja z motorjem in štirikolesnikom. Rad se podam tudi na pohod po vrhovih Julijcev in na večdnevna potepanja po evropskih prestolnicah. Ne morem zanikati, da obožujem lepe in hitre avtomobile. Rad imam naravo in lepo urejeno okolico, v kateri živim.

Vendar je človek zadovoljen le, če ima urejeno družino in delovno okolje.

Vesetje do elektronike mi je omogočilo, da se po končani osnovni šoli ni bilo težko odločiti za nadaljevanje šolanja v srednji šoli. Po uspešnem zaključku Srednje tehniške in poklicne šole v Trbovljah, program elektrotehnikoelektronik, se je moja študijska pot nadaljevala v Velenju. Tam sem diplomiral in si pridobil naziv inženir elektronike.

Med šolanjem sem opravljal počitniško delo in prakso v termoelektrarni ter se po končanem šolanju tudi zaposlil v TET. Najprej sem opravil pripravništvo pod vodstvom mentorja Marka Kneza.

V delo na področju oljnega gospodarstva me je vpeljal žal že pokojni Metod Mravljak.

Od leta 2008 pa je moja glavna skrb Naprava za razžveplanje dimnih plinov (NRDP). Kot Skrbnik NRDP sem zadolžen za njeno pravilno in nemoteno delovanje. Med drugim skrbim za dobavo zadostne količine apnenčeve moke in za odvoz stranskega produkta (sadre). V letošnjem letu je glede slednjega prišlo do spremembe. Namreč, nemško podjetje Knauf je začelo sadro kupovati. V sodelovanju s Slovenskimi železnicami je tako potrebno približno enkrat tedensko raztovoriti in hkrati natovoriti polnih 60 kontejnerjev s sadro. Pri tem gre za mnogo usklajevanj in natančno organizacijo dela oziroma določitev zadolžitev vseh udeležencev pri tem delu. Samo z usklajenim potekom lahko tedensko napolnimo 60 kontejnerjev in jih ustrezno »skladiščimo« ter jih ob prihodu vlaka z viličarji raztovorimo ali natovorimo.

O BOŠTJANU ANTON ROZINA

Boštjana bi mimoidoči z besedami najprej opisali »lepi dečko«. A Boštjan se v službi hitro prilagodi in smukne v »šihne cunje«. Takoj po jutranji kavici ga že vidimo hoditi po objektu oziroma napravi, za katero skrbi, da TET okoljskim normam zadosti. V najinim večletnem poznanstvu, tudi mentorstvu, lahko rečem, da je delovni sodelavec in kolega, vedno pripravljen pomagati in vsak dan z izkušnjo več tudi reševati nove izzive. Skratka operativec na mestu, iskren in pošten. S takšnimi sodelavci je prijetno delati.

PREDSTAVITEV TRBOVELJ IN ZASAVJA V KRANJU

Špela PAVLI

Na začetku meseca junija so v Mali galeriji Društva slovenskih likovnih umetnikov v Kranju odprli likovno razstavo našega pokojnega rojaka Leopolda Hočvarja (Hoči). Na ogled so bila dela z industrijsko tematiko. Pozornost so predvsem vzbudile slike, na katerih je naš veliki slikar upodobil energetske objekte Termoelektrarne Trbovlje. Izmed dvanajstih razstavljenih del po izboru gospoda Mirana Kalška in Špele Pavli (dela so v lasti Zasavskega muzeja Trbovlje), so kar štiri posvečena najvišjemu dimniku v Evropi, ki nekako simbolno predstavlja ne samo naše industrije, ampak tudi stremljenje k višjemu, boljšemu.

Prav tako se je znotraj medregijskega sodelovanja Gorenjska–Zasavje, v sklopu galerije »Layerjeva hiša« v Kranju, pripravil multimedijijski dogodek z naslovom Trbovlje v Kranju. Zasavci smo na ogled postavili vizualna dela dvaindvajsetih avtorjev, ki delujejo v skupini V. A. T. (Vizualna alternativa Trbovlje). Celodnevni dogodek je zaokrožil avdiovizualni nastop našega priznanega glasbenega umetnika Mateja Ocepka.

Na otvoritvi razstave

Vsi ti kulturni dogodki so bili tudi priložnost za navezovanje različnih stikov. Prišlo je tudi do srečanja uradnih predstavnic Mestne občine Kranj ter občine Trbovlje (trboveljska podžupanja ga. Jasna Gabrič ter kranjska podžupanja ga. Nada Mihajlovič), na katerem je bilo govora o nadaljnjem povezovanju ter sodelovanju.

V mesecu marcu 2013 bomo tako v Trbovljah gostili kulturnike z vseh področji delovanja iz Kranja in Gorenjske. Organizator teh srečanj je Zavod za kulturo Delavski dom Trbovlje v sodelovanju z Zasavskim muzejem Trbovlje ter seveda z Občino Trbovlje.

AKTUALNO NA KULTURNEM PODROČJU V ZASAVJU

V zasavskih Revirjih je pestro pomlad soustvarjala obilica kulturnih dogodkov, ki so dodobra prevetrili tri zaspane doline, tako da smo pripravljeni na prireditve in dogodke v prihajajočih poletnih dnevih.

Na Dolu pri Hrastniku bo 26. junija 2012 ob 18. uri v mali športni dvorani otvoritev razstave pletilij. V Delavskem domu Hrastnik bo 3. julija 2012 potekala proslava ob občinskem prazniku občine Hrastnik.

Delavski dom Zagorje pripravlja že tradicionalni mednarodni festival JazZagorje, kjer se bodo z odlično glasbo predstavili tako solisti, kot tudi zasedbe. Poleg tujih izvajalcev bo 29. junija ob 21. uri v Parku Janeza Drnovška nastopila etno rock skupina Orlek skupaj z dekleško pevsko skupino. Eduardo Contizanetti in Daniel Pacitti (Argentina) nam bosta 6. julija ob 21. uri popestrila poletni večer z igranjem tanga na jazzovski način. Benny Hrdina Big Organ Five (Avstrija, ZDA, Slovenija) bo nastopila 31. avgusta ob 21. uri., štajerska zasedba Kvinton pa nas bo 7. septembra ob 19. uri z etno blues rock fuzijo popeljala skozi raznovrstne usode vsakdanjega življenja.

Knjižnica Toneta Seliškarja in Mladinski center Trbovlje 5. junija ob 17. uri v Domu svobode pripravljata mednarodno pravljичno urico Portugalska pravljica. Na Mladinskem oddelku bodo v sobi Tončka Knjigoljuba 6., 13., in 27. junija potekale pravljичne urice, 20. junija ob 17. uri pa se najmlajši lahko udeležijo ustvarjalne delavnice Pozdrav poletju

V Zavodu za kulturo Delavski dom Trbovlje si v Novi galeriji od 26. junija do 7. julija lahko ogledate fotografsko in video razstavo Blaža Erzetiča. V Stari galeriji od 22. junija do 13. julija gostuje Relik z razstavo Zlata paleta. V Novi galeriji bo od 28. avgusta do 9. septembra likovna razstava Art Kum. Ob koncu poletja vas od 29. avgusta do 1. septembra Delavski dom Trbovlje vabi na Letni kino, kjer se bodo filmi prikazovali na prostem pod zvezdami.

Vljudno vabljeni!

Aktualne prireditve lahko podrobneje spremljate prek spletnih strani posameznih kulturnih ustanov.

KULTURNO REKREACIJSKI CENTER HRASTNIK

<http://krc-hrastnik.si/> • 03 56 42 370

DELAVSKI DOM ZAGORJE

<http://www.kulturnidom-zagorje.si/> • 03 56 64 171

DELAVSKI DOM TRBOVLJE

<http://www.dd-trbovlje.si/> • 03 563 34 81

KNJIŽNICA TONETA SELIŠKARJA TRBOVLJE

<http://www.kts-trbovlje.si/> • 03 / 56 - 25 712

ŠPORTNO SREČANJE DELAVCEV SKUPINE HSE – NA SONČNI STRANI DIMNIKA

Aleš GERČAR

Termoelektrarna Trbovlje je v soboto, 9. 6. 2012 organizirala Športno srečanje skupine HSE. Tekmovanja se je udeležilo 400 udeležencev iz osmih družb, ki so nastopali v desetih športnih disciplinah. Tekmovanja so bila organizirana po tekmovališčih razpršenih v občini Trbovlje, izjema je bil ribolov, ki smo ga izvedli v zagorskem ribniku. Tekmovali smo v balinanju, kegljanju, košarki, namiznem tenisu, pikadu, streljanju z zračno puško in tenisu. Za raznovrstnost tekmovanja smo imeli pripravljena tudi dva najbolj vodna športa in to v soboto in sicer plavanje 50 m prosto, ter izjemoma mali nogomet. Nogometni turnir je poleg plavanja edini potekal na prostem, vreme pa nam spet ni prizaneslo (v spominu je še vedno 2. 2. 2008 na Krvavcu – igre PEES, ko je TET bila organizator tekme veleslalom, prvič, z vsemi proizvodnimi enotami električne energije Slovenije – v megli, žledu in dežju, kljub v zadnjih letih eni najbolj suhih zim pri nas). Velika izenačenost v tekmovalnem delu med osmimi družbami je prišla do izraza tudi letos, saj so na nekaterih mestih odločale malenkosti, predvsem uvrstitve ekip na posameznih turnirjih. Domača ekipa TET je ponovila lanskoletno drugo mesto iz Ljubljane, ko je ob njeni obletnici bil organizator HSE. Glede na lanskoletni rezultat, ko smo za njimi zaostali za dobrih 15 točk, je letošnja razlika do nepremagljivih knapov iz Velenja skopnela le na 5 točk. Za kolektiv TET-a je to zavidljiv uspeh, saj na igrah tekmujejo še skoraj s samimi veteranskimi ekipami. Spet smo blesteli v

streljanju, plavanju, namiznem tenisu in pričakovano tudi v balinanju, saj smo ekipno osvojili prva mesta. Velja spomniti še neuničljive veteranske ekipe v malem nogometu, ki je osvojila drugo mesto, kot tudi kegljanje moških. Bronasti pa so bili košarkarji in ribiči. Čestitke tudi vsem ostalim ekipam TET za trud, saj so morali poleg tekmovanja imeti pod nadzorom organizacijo posameznih tekmovanj in skrbeti tudi za počutje gostov na prijateljskem druženju v Trbovljah.

Slogan letošnjih iger »Na sončni strani dimnika«, ki smo ga organizatorji skoraj že preimenovali v »na deževni strani«, je udeležence ponesel in dal dodatnih moči na zaključni prireditvi v Delavskem domu Trbovlje. Razpoloženi delavci skupine HSE,

nič kaj utrujeni, polni dobre volje, so se v velikem številu zbrali na podelitvi priznanj športnih dosežkov. Za vzdušje je zasavski ansambel, ki je z glasbenimi vložki harmonikašev in plesom mažoretk, poskrbel, tako da se je športno srečanje sprevrglo še v družabno prijetno zabavo. Ob dobri glasbi pa na plesišču ni bilo vedno dovolj prostora za vse, vendar so organizatorji srečanja, družno v sodelovanju z ostalimi udeleženci, uspešno premagali tudi to težavo. Čutila se je ustvarjalna energija, ki sicer vlada med zaposlenimi v skupini HSE. Prav uigranost vseh udeležencev se je čutila skozi vse srečanje, zaskrbljujoča je bila le neudeležba nekaterih uradno povabljenih gostov iz vodstva HSE in nekaterih ostalih družb, razen svetlih izjem, katerih družbe smo bili še posebej veseli.

1. MESTO: Premogovnik Velenje	78 točk
2. MESTO: Termoelektrarna Trbovlje	73 točk
3. MESTO: Termoelektrarna Šoštanj	62 točk
4. MESTO: Soške Elektrarne Nova Gorica	52 točk
5. MESTO: Dravske Elektrarne Maribor	52 točk
6. MESTO: HSE	42 točk
7. MESTO: HE-SS	35 točk
8. MESTO: HSE-I	34 točk

IZLET V TOSKANO

Dušan MLINAR

Leto je hitro naokrog in z njim tudi, vsaj za člane, eno prijetnejših opravil sindikata – organizacija izleta. In odločitev je bila sprejeta ... po petnajstih letih nas sindikat ponovno pelje v slikovito gričevnato pokrajino sredi Italije, iz preteklosti znano predvsem po renesančni arhitekturi mest kot so Firenze, Siena, San Gimignano, Pisa... Seveda govorimo o romantični Toskani, kjer se zelene barve vinogradov prelivajo s srebrnimi nasadi oljk. Toskana je tudi dežela znanih pesnikov, umetnikov in znanstvenikov.

A pojdemo lepo po vrsti. Četrtek, zelo zgodnja jutranja ura, ko smo pred TET napolnili še zadnje zaloge pijače in jedače in se odpravili na dolgo pot proti Italiji. V Ljubljani se nam je pridružila še vodička Katja, ki je vse tri dni skrbela za nas in naše »velike in male potrebe«. Pot nas je vodila preko Fernetičev, mimo Benetk, Padove, Bologne, preko Apeninov, Firenc do San Gimignano, kamor smo prispeli v zgodnjih popoldanskih urah. Nekateri ga zaradi številnih, za tiste čase, zelo visokih stolpov imenujejo tudi srednjeveški Manhattan. V 14. st. so podjetni prebivalci mesta v tekmovanju izkazovanja svojega bogastva gradili čim višje stolpe. V nekem obdobju je bilo v tem majhnem mesecu na vrhu griča zgrajenih 72 stolpov. Največji je v višino meril 50 m. Do današnjih dni pa se jih je ohranilo le 15.

Po končanem ogledu smo pot nadaljevali do Siene, ki spada med najočarljivejša srednjeveška mesta v Evropi. Središče mesta je Piazza del Campo, trg, na katerem dvakrat letno organizirajo Palio, tako imenovane dirke s konji okrog trga, kjer se deset jahačev bori za čast desetih od sedemnajstih sienskih četrti. Sledil je še ogled Sienske katedrale (Duomo), ki resnično prevzame. Zame največja mojstrovina so bili mozaiki, ki prekrivajo celotna tla katedrale.

SEVEDA GOVORIMO O ROMANTIČNI TOSKANI, KJER SE ZELENE BARVE VINOGRADOV PRELIVAJO S SREBRNIMI NASADI OLJK. TOSKANA JE TUDI DEŽELA ZNANIH PESNIKOV, UMETNIKOV IN ZNANSTVENIKOV.

V poznih popoldanskih urah je sledila vožnja do obalnega mesta San Vincenzo, kjer smo v večernih urah komaj dočakali nastanitev in težko pričakovano večerjo. Po zajtrku je sledila kratka vožnja do pristaniškega mesta Piombino, kjer smo se vkrcali na trajekt ladjarja Moby. Značilnost njihove flote je zanimiva poslikava ladij z junaki risanih filmov.

Čez dobro uro plovbe po Tirenskem morju, smo se izkrcali v Portoferraio, glavnem pristaniškem mestu na otoku Elbi. Zaradi neljubega dogodka našega avtobusa, smo imeli nenačrtovan tri urni ogled slikovitega obmorskega mesta. Sledila je panoramska vožnja po otoku, kjer smo si najprej v kraju San Martin ogledali Napoleonovo vilo in muzej, kjer je francoski vojskovodja prebil leto dni v izgnanstvu. Od tu nas je pot vodila na drugo stran otoka, kjer nam je vodička privoščila nekajurno uživanje na eni najlepših plaž otoka. Najpogumnejši se niso mogli upreti okušanju temperature in slanosti tamkajšnjega morja. V poznih popoldanskih urah je sledil še ogled muzejskega rudnika in trgovine spominkov iz poldragih kamnov. Z večernim trajektom smo zapustili tretji največji italijanski otok in se vrnili nazaj v naš hotel.

Po zajtrku je sledilo slovo od zahodne italijanske obale in zopet naporna vožnja proti domu. Po programu je sledil še zadnji postanek za ogled. Ustavili smo se v mestu Pisa. Nahaja se ob bregovih reke Arno, 11 kilometrov pred njenim izlivom v Ligurijsko morje. Pisa je svetovno znana po svojem 56 m visokem poševnem stolpu, zgrajenem v 12. stoletju, kot zvonik bližnje katedrale. Že med samo gradnjo se je konstrukcija stolpa začela nagibati in je danes nagnjena za 3,6 m iz svoje osi. Poleg že omenjene katedrale se nahaja še največja krstilnica v Italiji. Vse tri znamenitosti so resnično vredne ogleda, vse skupaj le rahlo

skazijo stojnice in vsiljivi afriški priseljenci, ki neprestano utrujajo s prodajo ponaredkov znanih blagovnih znamk. A to je že druga zgodba...

V treh dneh naših potepanj smo videli marsikaj lepega, a kljub temu še vedno velja ... najlepše je doma!

Čisto na koncu nam je vodička zaupala, da smo v treh dneh našega skupnega druženja uspeli osvojiti kar dva rekorda.... Najkrajši čas med dvema postankoma je meril le 8 minut, najdaljši pa debelo uro in pol, heeee....

IME IN PRIIMEK
NASLOV
POŠTA IN KRAJ

ISKANO GESLO

	1		2		3		4		5		6		2		7					
5		2		3		8		7		9		5		10		11		12		7
	13		14		10		7		8		2		3		11		15			

KUPON
47

Nagrajenci prejšnje križanke:

Prejeli smo 52 pravilno izpolnjenih kuponov nagradne križanke št. 46.

Geslo nagradne križanke št. 46: koristna uporaba sadre

Nagrade prejmejo:

- nagrada:
Vikend paket v Čatežu (2 nočitvi):
Marjan GANTAR
- nagrada: 30,00€: Dušan LUCU
- nagrada: 20,00€: Mojca ROTAR

Razpisane nagrade za nagradno križanko št. 47:

- nagrada:
Vikend paket v Čatežu (2 nočitvi)
- nagrada: 30,00€
- nagrada: 20,00€

Sodelovanje v nagradnem žrebanju:

Pravico do žrebanja imajo samo prejemniki GLASILA. Pri žrebanju se bo upošteval samo en izvod rešene križanke na posameznika. Rešitve oddajte v nabiralnik GLASILA do vključno petka, 31.08.2012.

KOLLYJEV KOTIČEK

Bi se spoznal, ko bi se srečal?
 Bi se spomnil svojega odseva v tistem,
 ponavadi čistem, okroglem, včasih ovalnem, ali
 pa po kotih rezanem steklu,
 pomazanem s srebrno?
 Bi verjel temu odkritju poznega srednjega veka?
 Temu izdelku človeške nečimernosti?
 Kakor koli, tisti tam nasproti,
 te spominja na nekoga.
 Zopet se tvoji centri za fantazijo igrajo
 s še ne odmrliimi živčnimi končiči vidnega centra.
 Kdo je tisti nekdo,
 s hojo, ki jo poznaš,
 kdo je, ki po vsakem devetem koraku z desno
 nogo,
 naredi z levim ramenom kretnjo,
 ki ti ni tuja,
 kdo je, ki se premika proti tebi,
 ko njegovo ozadje nemo stoji
 in je zate mrtvo, nepomembno.
 Kdo je, ki se kot ti,
 sprašuje, kdo mu gre naproti.
 Kdo je, ki te ne vidi
 kot del velikega plana.
 Veš. Tisti bi rad bil.
 Le kako naj?

